

noget, som i den Grad har tiltalt Folk uden for Thinget, navnlig den store Almuebefolkning, som netop dette Forslag. Min Stilling er af den Art, at jeg meget hyppigt har Leilighed til at erfare Folks Mening om Embedserklæringer; denne Mening kan naturligvis være rigtig eller urigtig, men saameget har jeg bragt i Erfaring, at Opinionen med stor Styrke bestandigt fordrer denne Sags Afgjørelse i den Retning, hvori den nu atter er bragt i Forslag af den ærede Forslagsstiller. Den anden Støtte har Sagen i Udviklingen af hele vort Administrationsvæsen, idet man seer Offentligheden bestandigt trænge meer og meer igjennem. Nu er det jo saaledes ganske almindeligt, hvad der for var meget sjældent, at Amtsraadene og de kommunale Autoriteter meget udførligt bekendtgjøre deres Forhandlinger; det var Noget, som man for ansaae for at være urimeligt, fordi man meente, at en saadan Offentlighed kunde træde i veien for en god Administration. Den Mand, som gaaer igjennem Grundloven, og som ogsaa for faa Dage siden fandt sit Udtryk her i Salen i Udtalelser af nogle af denne Sags Modstandere, ved Spørgsmaalet nemlig om Offentliggjørelsen af Højesterets Domspræmisser — en Sag, som efter min individuelle Overbeviisning i sit Grundvæsen ikke er saare forskjellig fra den foreliggende —, den Mand, siger jeg, som gaaer igjennem Grundloven, og som stadigt faaer sin Anerkjendelse i det praktiske Liv, maa nødvendigvis føre derhen, at man ogsaa fordrer at faae noget Mere at vide om Afgjørelsen af de Ansøgninger og Klager, som afgjøres af den administrative Vej, end det Svar fra Indenrigs-

ministeriet, Justitsministeriet eller Amtmændene, „at det Ansøgte ikke kan bevilges.“ Man vil ikke længere troe paa, at en saadan Afgjørelse har sin fulde Rigtighed, og det er fra det Synspunkt, at man forlanger Forholdet forandret saaledes, at man kan komme til Kundskab om, hvad der egentlig er gaaet forud for den endelige, umotiverede Afgjørelse. Der er jo hele Arter af Retstillinger, som ere afhængige af Ansøgnings Besvarelse, der er jo hele Classer af Næringsdrivende, som uden Bevilling ikke kunne faae deres borgerlige Virksomhed sat igang, som f. Ex. Apothekere og Bogtrykkere. Er det ikke urimeligt, at de Mand, hvis Virksomhed baade er berettiget og nødvendig, ikke skulde kunne faae at vide, hvad der skulde være i veien for at komme i den Levevei, som de have valgt. Der er jo ikke Spørgsmaal om, hvorvidt denne Sags Afgjørelse paa den foreslaaede Maade convenerer vedkommende Embedsmand; det er Ansøgerne og Klagerne, hvis Ret der er Spørgsmaal om, og som skal varetages. Der er talt Endeel om, at Embedsmænds Erklæringer over Ansøgninger maatte blive „et Skjøn“; det er meget muligt, at der i saa Henseende maa fremkomme Skjønserklæringer, men jeg troer paa den anden Side ogsaa, at det er meget nødvendigt, at disse Skjønserklæringer komme til Ansøgnernes Kundskab. Den ærede Rigsdagsmand for Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (D. Müller) ansøgte i den Henseende et Exempel og meente, at det, naar der var Spørgsmaal om Bevilling til fri Proces, ikke var passende eller nødvendigt, at en Ansøger blev oplyst om, at han var bleven kaldt en „trættefjer“ Person.